METODY SŁOWNIKOWE

KODOWANIE DANYCH, A.Przelaskowski

- Koncepcja metod słownikowych
- LZ77
- Modyfikacje (LZSS)
- LZ78
- Modyfikacje (LZW)
- Wykorzystanie
- Testy

Koncepcja

- Ciąg symboli o zmiennej długości → indeks o (prawie) stałej długości
- Dokładniej: ciąg symboli = identyczna fraza słownika → indeks frazy
- Efektywność: CR =bitowa długość frazy/bitowa długość indeksu (średnio)
  - dłuższe frazy → nieograniczona długość fraz
  - krótsze indeksy → mały słownik
- Klucz: koncepcja słownika
  - statyczna (*a priori*, np. słownik językowy zewnętrzny)
  - póładaptacyjna (słownik na podstawie analizy danych, konieczność kodowania słownika)
  - dynamiczna (przyczynowa adaptacyjność)

LZ77

- słownik jako okno przesuwne:
  - dynamiczny
  - o ustalonym rozmiarze
  - struktura nasuwana na strumień ostatnio zakodowanych danych (model przyczynowy)
  - ograniczony rozmiar bufora frazy
  - indeks: (wskaźnik położenia frazy w słowniku, długość frazy, pierwszy symbol po kodowanym łańcuchu)
  - po zakodowaniu przesuwamy słownik (o długość frazy +1)
- Wady:
  - ograniczona długość kodowanego łańcucha
  - długi indeks
  - uwzględnienie jedynie ‘najbliższej historii’

Przykład (LZ77)

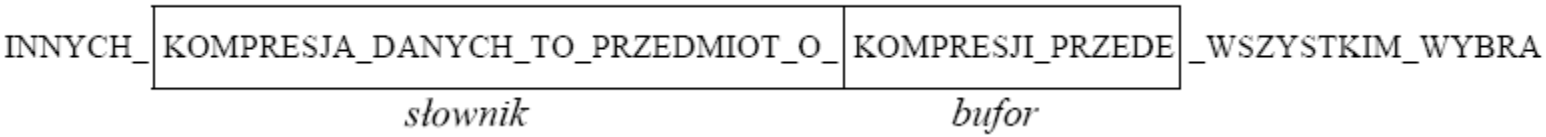

Indeks (1,8,”I”)

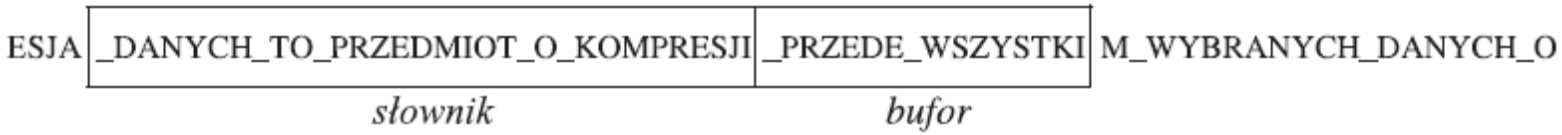

Indeks (11,6,”E”)

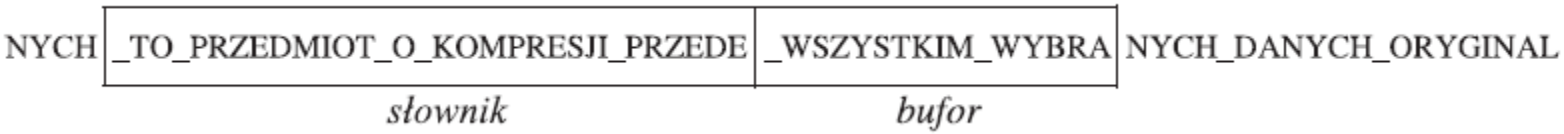

Indeks (1,1,”W”)

Rozmiar indeksu: np. 12bitów wskaźnika (4096 elementów słownika) +

+ 5bitów długości frazy (32 symbole) + 8bitów symbolu = 25 bitów

Modyfikacje (LZSS)

- Modyfikacje:
  - dwa rodzaje indeksów
    - fraz krótszych: (bit, symbol)
    - fraz dłuższych: (bit, wskaźnik, długość)
  - efektywna w przeszukiwaniu struktura słownika
    - uporządkowane drzewo binarne z kolejnymi frazami słownika w węzłach: „KOMPRESJA DANYCH”, „OMPRESJA DANYCH ”, „MPRESJA DANYCH T”, „PRESJA DANYCH TO”, ...
  - inne, np. LZFG (wykorzystanie kodu unarnego do zapisu długości frazy)

LZ78

- Nieograniczony słownik zewnętrzny
  - dynamiczny
  - początkowo pusty z symbolem NULL
  - możliwy zmienny rozmiar (rosnący indeks)
  - wpisywane kolejno, coraz dłuższe frazy
  - nieograniczona długość frazy
  - ograniczanie rozmiaru słownika (poprawa efektywności)
  - indeks: (wskaźnik położenia frazy w słowniku, pierwszy symbol po kodowanym łańcuchu)
  - po zakodowaniu łańcucha wprowadzamy nową frazę do słownika (łańcuch plus symbol)

- Wady:
  - początkowo mało efektywny słownik (niewiele pozycji, krótkie frazy)
  - niewykorzystany rozmiar indeksu

Przykład (LZ78)

		Sekwencja wyjściowa		Słownik	
i	Sekwencja wyjściowa	Indeks	Symbol	Indeks	Fraza
0	–	–	–	[0]	NULL
1	„B”	0	„B”	[1]	„B”
2	„O”	0	„O”	[2]	„O”
3	„BA”	1	„A”	[3]	„BA”
4	„S”	0	„S”	[4]	„S”
5	„–”	0	’–’	[5]	„–”
6	„BO”	1	„O”	[6]	„BO”
7	„BE”	1	„E”	[7]	„BE”
8	„K”	0	„K”	[8]	„K”
9	„–B”	5	„B”	[9]	„–B”
10	„OB”	2	„B”	[10]	„OB”
11	„C”	0	„C”	[11]	„C”
12	„I”	0	„I”	[12]	„I”
13	„O”	2	*EOF*		

Struktura słownika

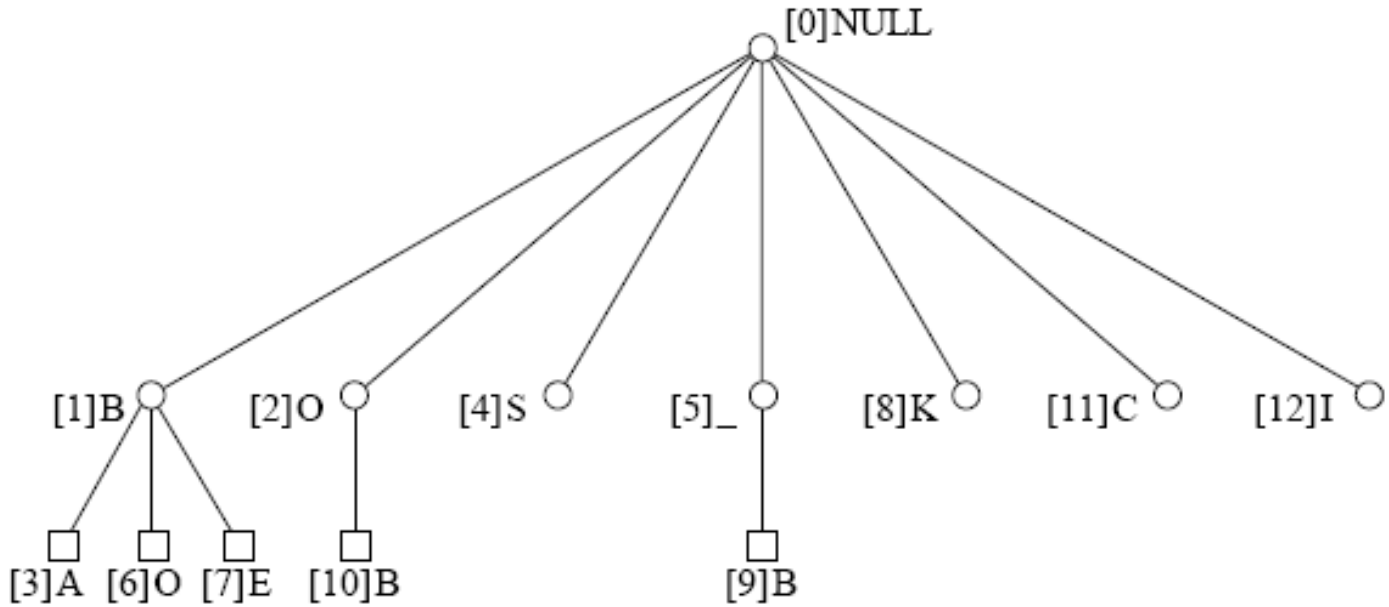

Przyspieszenie: funkcje numerujące (hashing)

Modyfikacja (LZW)

- Wstępne zapełnienie słownika alfabetem
- Krótsze słowo: (wskaźnik)
- Rozbudowa słownika (sytuacja krytyczna, dodawanie dłuższych fraz do słownika – LZWM (łańcuch,łańcuch), LZAP (łańcuch,przedrostki kolejnego łańcucha)

LZW (kodowanie) - przykład

				Słownik	
i	Sekwencja wejściowa	Sekwencja wyjściowa	Pamięć	Indeks	Fraza
0	–	–	–	[0]-[255]	Kolejne symbole alfabetu źródła
1	„BO”	Ind(B)	„O”	[256]	„BO”
2	„B”	Ind(O)	„B”	[257]	„OB”
3	„A”	Ind(B)	„A”	[258]	„BA”
4	„S”	Ind(A)	„S”	[259]	„AS”
5	„_”	Ind(S)	„_”	[260]	„S_”
6	„B”	Ind(_)	„B”	[261]	„_B”
7	„OB”	256	„B”	[262]	„BOB”
8	„E”	Ind(B)	„E”	[263]	„BE”
9	„K”	Ind(E)	„K”	[264]	„EK”
10	„_”	Ind(K)	„_”	[265]	„K_”
11	„BO”	261	„O”	[266]	„_BO”
12	„BC”	257	„C”	[267]	„OBC”
13	„I”	Ind(C)	„I”	[268]	„CI”
14	„O”	Ind(I)	„O”	[269]	„IO”
15	–	Ind(O)	–	–	–

LZW (dekodowanie) - przykład

					Słownik	
i	Indeksy wejściowe	`POPRZEDNI_INDEKS`	Wyjściowy łańcuch symboli	`PIERWSZY_SYMBOL`	Indeks	Fraza
0	–	–	–	–	`[0]-[255]`	Kolejne symbole alfabetu
1	Ind(B)	–	„B”	„B”	–	–
2	Ind(O)	Ind(B)	„O”	„O”	`[256]`	„BO”
3	Ind(B)	Ind(O)	„B”	„B”	`[257]`	„OB”
4	Ind(A)	Ind(B)	„A”	„A”	`[258]`	„BA”
5	Ind(S)	Ind(A)	„S”	„S”	`[259]`	„AS”
6	Ind(_)	Ind(S)	„_”	„_”	`[260]`	„S_”
7	256	Ind(_)	„BO”	„B”	`[261]`	„_B”
8	Ind(B)	`[256]`	„B”	„B”	`[262]`	„BOB”
9	Ind(E)	Ind(B)	„E”	„E”	`[263]`	„BE”
10	Ind(K)	Ind(E)	„K”	„K”	`[264]`	„EK”
11	261	Ind(K)	„_B”	„_”	`[265]`	„K_”
12	257	261	„OB”	„O”	`[266]`	„_BO”
13	Ind(C)	257	„C”	„C”	`[267]`	„OBC”
14	Ind(I)	Ind(C)	„I”	„I”	`[268]`	„CI”
15	Ind(O)	Ind(I)	„O”	„O”	`[269]`	„IO”

LZW (sytuacja krytyczna)

Powód: przesunięcie o jedna pozycję zawartości słowników kodera i dekodera

kodowanie

			Słownik	
Sekwencja wejściowa	Sekwencja wyjściowa	Pamięć	Indeks	Fraza
...	...	„_"	...	...
„SPORT"	Ind(_SPOR)	„T"	[1000]	„_SPORT"
„_TO"	Ind(T_T)	„O"	[1001]	„T_TO"
...	...	...	...	...
...	...	„_"	...	...
„SPORT_"	1000	„_"	[2000]	„_SPORT_"
„SPORT_T"	2000	„T"	[2001]	„_SPORT_T"

(znak,łańcuch)

(znak,łańcuch,znak, łańcuch,znak)

dekodowanie

				Słownik	
Indeksy wejściowe	POPRZEDNI_INDEKS	Wyjściowy łańcuch symboli	PIERWSZY_SYMBOL	Indeks	Fraza
...	...	...	...	...	...
Ind(_SPOR)	Ind(...)	„_SPOR"	„_"	[999]	„..._"
Ind(T_T)	Ind(_SPOR)	„T_T"	„T"	[1000]	„_SPORT"
...	...	...	...	...	...
...	...	...	...	...	...
1000	...	„_SPORT"	'_'	[1999]	„..._"
2000	1000	?	?	[2000]	?

Wykorzystanie

- PNG: predykcja+deflate
- Deflate: LZ77 (32kB i 258)+kod Huffmana
- LZ77: *LHA* (*LHarc*), *zip*, *gzip*, *ARJ*, *RAR*, *7-Zip* i inne
- LZW+kod Huffmana: Compress, PKArc, WinZip
- GIF (LZW)
- inne

Deflate

- Ogólnodostępna biblioteka ZLIB
- Wersja LZ77 z podziałem na frazy krótkie i długie
- Słownik 32 kB, bufor 258 bajtów
- Cykliczna kolejka jako okno przesuwne
- Przeszukiwanie: tablica z numerowaniem na 3 symbolach przedrostka
- Podział danych wejściowych na bloki (max 64kB)
- Drzewa Huffmana statyczne, dynamiczne, częściowo predefiniowane, jedne do symboli i długości fraz, drugie do wskaźnika
- Drzewa dynamiczne zapisywane są na początku bloku za pomocą kody Huffmana

Testy efektywności

Koder	Zbiór						
	Z1 (10 kB)	Z2 (100 kB)	Z3 (1 MB)	Z4 (4 MB)	Z5 (256 kB)	Z6 (256 kB)	Średnio
LZSS	4,66	7,70	5,49	2,44	8,20	7,88	6,06
LZW	4,69	10,29	8,97	2,64	9,18	9,00	7,46
LZW_ZS	4,44	9,55	4,40	1,52	8,22	7,23	5,89
LZSS+HUF	3,43	6,76	4,18	1,18	7,29	6,96	4,97
LZSS+ARI	3,41	6,74	4,16	1,18	7,25	6,93	4,94

Koder	Zbiór								
	Z1 (4530)	Z2 (3953)	Z3 (2415)	Z4 (2048)	Z5 (2048)	Z6 (2048)	Z7 (3096)	Z8 (2877)	Średnio
gzip	2,37	2,41	2,40	1,25	0,78	0,36	2,52	2,35	1,81
Compress	2,22	2,84	3,27	1,03	0,57	0,25	2,42	2,26	1,86

W przybliżeniu równy potencjał obu rodzin koderów słownikowych